

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ПРОЕКТ № BG05SFOP001-2.009-0089-C01

АКТИВНИ ГРАЖДАНИ НА ОБЩИНА САТОВЧА

Оперативна програма: «Добро управление»

Приоритетна ос:

Ефективно и професионално управление в партньорство с гражданското общество и бизнеса

Наименование на процедурата:

ПОВИШАВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО УЧАСТИЕ В ПРОЦЕСИТЕ НА ФОРМУЛИРАНЕ, ИЗПЪЛНЕНИЕ И МОНИТОРИНГ НА ПОЛИТИКИ И ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

Цел на проекта

- Цел на проекта е и подобряване на гражданския капацитет и създаване на трайни и работещи форми за реално участие на гражданите и техните организации в процеса.
- Създаване на подходяща законодателна и институционална рамка на местно ниво за формиране на качествени местни политики, които да повишат нивото на заинтересованост и грижа за всеки гражданин.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Деятности по проекта

ДЕЙНОСТ 1: Проучване на ситуацията в община Сатовча чрез използване на количествени и качествени изследвания с цел подобряване на гражданското участие в процесите на формиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство.

РЕЗУЛТАТ 1: Доклад фокусиран върху факторите, които благоприятстват и които възпрепятстват инициативите за пряко участие на гражданите в процесите на местно самоуправление чрез преглед на нормативната рамка, институционалната инфраструктура, политическата култура, социално-икономическия контекст, натрупания граждански опит .

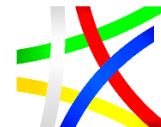

Деятности по проекта

ДЕЙНОСТ 2: Разработване на анализи, проучвания, оценки и други сходни дейности, свързани с подобряване на гражданското участие в процесите на формиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство. Проучване на опита на страни от ЕС в гражданското участие при вземането на решения на местно ниво.

РЕЗУЛТАТ 2: Изготвен доклад със споделени добри практики от страни от ЕС . Разпространен доклад из целевите групи и заинтересовани страни.

Деятности по проекта

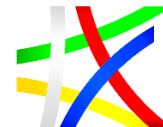

ДЕЙНОСТ 3: Разработване на механизми и инструментариум за граждански мониторинг и осъществяване на граждански мониторинг върху действията, решенията, политиките и законодателството, провеждани от държавата

РЕЗУЛТАТ 3: Изготвена методика за граждански мониторинг, тествана методика за граждански мониторинг чрез проведена кампания за мониторинг на община Сатовча. Изготвен наръчник. Отпечатан и разпространен наръчник..

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Деятности по проекта

ДЕЙНОСТ 4: Повишаване на обществената осведоменост и насърчаване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство

РЕЗУЛТАТ 4: Проведени публични обсъждания, кръгли маси, конференция

Дейности по проекта

ДЕЙНОСТ 5: Съвместни дейности между НПО, като посредници на гражданите и бизнеса, и администрациите за реализация на публични политики, законодателство и управление.

РЕЗУЛТАТ 5: Обучителни семинари

ПРЯКА ДЕМОКРАЦИЯ

- Пряката демокрация се свързва с възможността гражданите сами да решават политически и икономически въпроси.
- Използват се триосновни форми на пряка демокрация:

- референдум,
- общо събрание на населението
- гражданска инициатива.

- Пряката демокрация се отличава от **представителната демокрация (непряка)**, която осъществява властта чрез избраните от народа представителни органи

РИМ и АТИНА

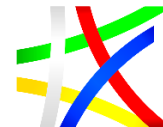
- Първите доказани следи за практикуване на пряка демокрация са в **древна Атина** през 5. в. пр. н.е. В Общото събрание на Атина имали право да участват всички граждани – мъже, които имат собственост (без чужденците, робите и жените).
- Подобно на Атина, **Рим** също развил институциите на **пряката демокрация**. **Римската република познавала практики на гражданско законотворчество, гражданско вето**

РЕФЕРЕНДУМ

- Самата дума „референдум” е с латински корен и означава пряко гласуване, при което цялото население на дадена държава с право на гласуване трябва да одобри или отхвърли дадено предложение.

Референдумът може да бъде :

- национален или местен,
- задължителен или факултативен,
- императивен или консултативен,
- частичен, вариантен.

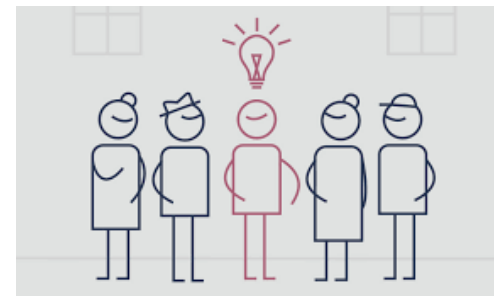

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

гражданска инициатива

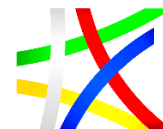

ЗАКОН ЗА ПРЯКО УЧАСТИЕ НА ГРАЖДАНИТЕ В ДЪРЖАВНАТА ВЛАСТ И МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ

Форми на прякото участие

Чл. 3. (3) Гражданската инициатива може да се провежда на, **европейско и местно ниво, а общото събрание на населението - на местно ниво.**

За разлика от референдума, **гражданската инициатива** е с доста по-облекчена процедура и в Община Сатовча се прилага доста по-често и с по-високи нива на успеваемост през последните години. За организиране на местна гражданска инициатива са необходими **50 граждани** от съответното населено място, които имат избирателни права.

гражданска инициатива

- **Гражданската инициатива** има много по-слаба сила от референдума, тя разчита повече на общественото мнение, медиите и апелира към морала на отговорните институции, защото подписката от гражданите се внася за разглеждане в съответния орган на местното самоуправление или на областните структури, но няма задължаващ характер.

общо събрание на населението

➤ Освен по инициатива на кмета и общинския съвет, общото събрание на населението може да се свика и по инициатива на една петдесета (но не по-малко от 20 души) от гражданите с избирателни права в съответната община или населено място. Това е доста достъпна практика.

➤ Трябва да подчертаем, че общото събрание може да реши гласуването да е тайно или явно.

Добри практики, свързани с прилагане на инструментите на пряката демокрация:

- Наред с посочените дотук механизми на взаимодействие между власт и граждани на местно ниво, често се използват и други, които са с по-голяма практика и у нас.
- Такива са: **приемен ден на кмета, участие на гражданите в публични сесии на Общинския съвет, участие на граждани и представители на НПО в постоянните комисии към ОС, квартални съвети, подписки, телефонни линии и кутии за граждански сигнали и мнения, общоселски събрания, местни референдуми.**
- Освен тях, място намират и фигурата на местния обществен посредник, онлайн анкети и допитвания до населението, форуми на интернет страниците на общините, които са по модерни и обикновено предпочитани от по-млади и образовани хора.

МИГ - Местни Инициативни Групи

- Сравнително нова и популярна форма на гражданско участие в България са т.нар. местни инициативни групи“. МИГ - юридически лица с нестопанска цел
- За периода 2007 – 2013 г. са регистрирани **58** сдружения или фондации, които отговарят на определени изисквания регламентирани в конкретна наредба на МЗХ, в съответствие в Регламент 1698/2005 на ЕС.
- Разработвайки и прилагайки средносрочни Стратегии за местно развитие, които са финансово обезпечени от Програмата за развитие на селските райони, МИГ се оказаха инструмент за оживяване на някои селски територии в България. Към септември 2015 г. действащите МИГ, прилагащи СМР са общо **35**.

Пример от света: ФИНЛАНДИЯ

Финландското Министерство на околната среда решава в началото на 2013 г. да изпробва механизма на „краудсорсинг“ във връзка с проектирането на новия **Закон за движението по офроуд (неасфалтирани) пътища**.

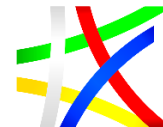
Нуждата за новия закон произлиза от нарастващия брой на моторни шейни и АТВ-та – превозни средства, използвани за преход през гори и други природни местности.

ФИНЛАНДИЯ

- При обсъждането на първоначалния проектозакон, управляващите са имали сериозни разногласия по различни точки, като например:
  - позволената максимална скорост на движение,
  - опазването на околната среда,
  - компенсирането на собствениците на земи в проходимите местности,
- Над 700 граждани са участвали активно в краудсорсинга“, докато платформата е била посетена от около **14,000 души**.

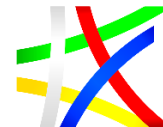
ФИНЛАНДИЯ

- Резултатите от това проучване са систематизирани и описани в обширен доклад от страна на управляващите в изготвянето на финалния законопроект.
- Разбира се, практически е било невъзможно всички те да бъдат съобразени в новия закон, но институциите са получили **огромен ресурс от ценни мнения и идеи на гражданското общество, и в частност тези които са най пряко засегнати от закона.**
- Участниците заявяват, че подобна практика **увеличава доверието им в законодателната власт и прави вземането на решения по-прозрачно и демократично.**

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО

Дария Яхимовска

Сатовча 19.12.2019 г.

Проект № BG05SFOP001-2.009-0089- C01 „Активни граждани на община Сатовча” се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

www.eufunds.bg